

Muhterem müminler; hutbemizin konusu Beled suresinde **akabe** olarak ifade edilen sarp **yokuşlar** ve bu ayetlerden hareketle günümüzde bize düşen **vazifeler** olacaktır.

Sarp yokuşlar Kur'ani Kerimde şöyle geçmektedir.

فَلَا افْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (11) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ (12) فَكُ رَقَبَةٍ (13) أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْعَبَةٍ (14) يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (15) أَوْ
(18) مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ (16) ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (17) أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

11 – Fakat o sarp yokuşu aşmaya çalışmadı. (*Böyle yaparak verilen nimetlerin şükürünü eda etmedi.*)

12 – Sarp yokuş, bilir misin nedir?

13 – Sarp yokuş: bir köleyi, bir esiri hürriyetine kavuşturmaktadır.

14 – Kitlik zamanında yemek yedirmektir.

15 – Yakınlığı olan bir yetimi,

16 – Ya da yeri yatak, (*göğü yorgan yapan, barınacak hiçbir yeri olmayan*) fakiri doyurmaktır.

17 – Hem sarp yokuş: Gönülden iman edip, birbirlerine sabır ve şefkat dersi vermek, sabır ve şefkat örneği olmaktır.

18 – İşte hesap defterleri sağ ellerine verilecek olanlar bunlardır. (**Beled 11-18**)

Akabe kelimesi, engel, tepe, sarp yokuş, engebeli ve aşılması zor olan yol gibi anlamlara gelmektedir. Kur'ân, akabe kelimesindeki zorluğu, sosyal alana ve özellikle de insanın kendisine ait bir şeyler verirken yaşadığı psikolojik durumu ifade etme anlamında kullanmıştır. İşte bütün baskılara, şeytani dürtü ve vesveselere rağmen, şayet insan nefesine hâkim olup, **malın esiri değil de malı kendisine esir yapabiliyorsa**, bu zor mu zor olan engeli de böylelikle aşmış olur. Buna mukabil olarak da ebedi âlemde amel defterini sağından alan ve Cennete dâhil olan kullar arasına girmiş olur.

Surede belirtilen konuların, "**akabe**" aşılması zor olan engel olması, aşıldığında bunların Cenab-ı Hakk katında ne kadar değerli olduğunu göstermesi açısından da oldukça önemlidir.

Âyette, köleyi kölelikten, esiri de esaretten kurtarıp hürriyetine kavuşturma anlamına gelen "**fekk-ü rakabe**", **فَكَ رَقَبَةٍ**, her dönemde karşı karşıya kalınacak bir olguyu bir hakikati ifade etmektedir. Kölelik ve esaret, her ne kadar tarihteki gibi aleni ve resmi bir statüde yapılmaya da, günümüzde zalimlerin elinde kalmış pek çok esir bulunmaktadır. Bunlardan kimi hapishanelerde, kimi ülkelerinden kaçarken başka topraklarda, kimi de hürriyete kavuşmak için yollar aramaktadır. Gerek ülke içinde gerekse yakın uzak ülkelerde hürriyetlerine kavuşmayı bekleyen, ancak gereken meblağı bulamayan nice boynu bükük masumlar ve mağdurlar vardır. İşte bütün bunlar, ellerinden tutacak, fekk-ü rakabe yapacak ve böylelikle hürriyete giden yolları açacak Ebubekir ruhlu zenginlere ihtiyaç duymaktadırlar.

Evet bunlar Kur'an ayetleri ışığında değerlendirildiğinde, esirdirler ve esaretten de kurtarılmayı beklemektedirler.

Çünkü; insan hürriyeti her şeyin üstündedir. İnsanları kölelikten kurtarıp, hürriyetlerine kavuşturmayı, en başta Allah Resûlü olmak üzere, onun yakınındaki zengin sahabiler çok sıklıkla yapmışlardır. Konuyla ilgili pek çok âyetin yanında, Allah Resûlü'nün (s.a.s.) şu sözleri, bunun ne kadar önemli olduğunu göstermeye yeter.

“Her kim mümin bir köleyi azat ederse, Yüce Allah da onun her organına karşılık, onu hürriyetine kavuşturmanın bir organını, Cehennem ateşinden uzak kılar” buyurmuşlardır.

Diğer bir rivayette ise bir defasında bir bedevi Allah Resûlü’ne:

“Ey Allah’ın Resulü! Bana öyle bir şey öğret ki, o beni cennete götürsün” deyince, Resûlullah: “Bir canı kurtar yahut bir köleyi hürriyetine kavuştur” buyurdular.

Akabe olarak nitelenen diğer husus, umumi olan bir kıtlık, açlık, fakirlik ve ekonomik kriz dönemlerinde, temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak olan açları doyurmak ve sıkıntılı durumdan kurtarmaktır. Gerek ülke içinde gerekse ülke dışında pek çok mağdur ve mazlum vardır. Keyfi bir kararlar mesleğinden edilmiş, bütün iş kapıları kendilerine kapatılmış, evine götüreceği yiyeceğe muhtaç nice insanlar bulunmaktadır. Bunların kimileri evlerinden, ülkelerinden, kimileri anne-babalarından, kimileri de var olan servetlerinden mahrum durumdadırlar. Bir kutsi hadisi şerifte Efendimiz bu tür mazlumlara madurlara yapılan iyiliğin sanki Allaha yapılan bir iyilik gibi çok makbul olduğunu anlatmaktadır.

Allah (c.c.) kıyamet günü şöyle der:

- “Ey Âdemoğlu! Hastalandım, beni ziyaret etmedin”.

Âdemoğlu:

- Sen âlemlerin Rabbi iken ben seni nasıl ziyaret edebilirdim? der.

Allah Teâlâ:

- “Falan kulum hastalandı, ziyaretine gitmedin. Onu ziyaret etseydin, beni onun yanında bulurdun. Bunu bilmiyor musun? Yine;
- Ey Âdemoğlu! Beni doyurmanı istedim, doyurmadın” buyurur.

Âdemoğlu:

- Sen âlemlerin Rabbi iken ben seni nasıl doyurabilirdim? der.

Allah Teâlâ:

- “Falan kulum senden yiyecek istedi, vermedin. Eğer ona yiyecek verseydin, verdiğini benim katımda mutlaka bulacağını bilmez misin?
- Ey Âdem oğlu! Senden su istedim, vermedin” buyurur. Âdemoğlu:
- Ey Rabbim! Sen âlemlerin Rabbi iken ben sana nasıl su verebilirdim? der. Allah Teâlâ:
- “Falan kulum senden su istedi, vermedin. Eğer ona istediğini verseydin, verdiğinin sevâbını katımda bulurdun. Bunu bilmez misin?” buyurur. **R. Salihin, 898; Müslim, Birr 43) (Şamile,2569).**

Ayrıca ayette; bir kişinin akrabalarından ve yakınlarından olan yetimleri görüp gözetmesi, ellerinden tutup kimsesiz olmadıklarını hissettirmesi, hiçbir şeyi olmayan fakiri doyurması, aşılması gereken bir akabe olarak anlatılmaktadır.

Günümüz açısından yetimi, “sadece babası olmayan” şekliyle değerlendirmek doğru olmayabilir. Baba, çocuklarının sahibi, velisi olarak onların maddi manevi bakım ve görümünü yapar, ihtiyaçlarını giderir, onları koruyup kollar. Günümüzde de yetim derecesinde sahip çıkılacak, gözetilecek, korunup kollanacak çok çocuk bulunmaktadır. Baba veya anneleri hapiste

veya uzaklarda olan nice yetim ve öksüz vardır ve bunlar kendilerine sahip çıkacak vefalıları beklemektedirler.

Sûrenin sonunda da belirtilen ve aşılması gereken bir akabe de, gönülden iman ederek birbirine sabır ve şefkat dersi vermek, sabır ve şefkat örneği olmaktır. Evet akabeleri aşmaya çalışırken pek çok yeni akabeler insanın önüne çıkabilir. Yapılan bu hayırlı işler, bazen zalim ve münafıklarca terör faaliyeti kapsamına alınabilir, yasaklanabilir, bunları gerçekleştirme aynı zamanda oldukça zor bir hale gelmiş olabilir. İşte o zaman da bu aşılması gereken akabe, sabır olur, sabır tavsiyesi olur ve herkesin korku ve endişeden kenara çekildiği böylesi ifritten bir süreçte, örnek olma oldukça önemli bir hal alabilir .

Kur'ân; yukarıdaki işleri yapanları, dünyadaki amel defterleri sağ taraflarından verilecek kişiler olarak nitelemekte ve Cennetle müjdelemekte iken, tam tersi konumda bulunan ve kendisine verilen nimetleri görmezden gelen nankörleri de, kitapları solundan verilen cehennemlikler olarak nitelemektedir.

Yüce Mevlamız bizlere; bu mübarek günlerde bu zor tepeyi aşmamıza yardımcı olacak Hz. Ebu Bekir, Hz. Hatice annemiz gibi ehli mürüvvet insanlar lütfeyesin.